

BERÄTTELSE

TILL

1951 ÅRS RIKSDAG

ANGÅENDE

RIKSBANKEN

AV

RIKSDAGENS REVISORER

år 1950.

STOCKHOLM
RIKSBANKENS SEDELTRYCKERI
1951.

Till 1951 års riksdag.

Undertecknade, av innevarande års riksdag utsedda revisorer, få härmed avgiva den berättelse angående granskningen av riksbankens tillstånd och förvaltning, som i 6 § av den för riksdagens revisorer gällande instruktion finnes föreskriven.

Riksbankens räkenskaper för år 1948 äro granskade av förra årets revisorer och vid 1950 års riksdag har ansvarsfrihet blivit fullmäktige i riksbanken beviljad dels för förvaltningen under år 1948 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna dels ock för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1949 till och med den 9 januari innevarande år.

Den nu förrättade granskningen har till följd härav omfattat riksbankens räkenskaper för år 1949 och därjämte den del av det löpande årets förvaltning, som är redovisad i fullmäktiges protokoll från den 10 januari till den 8 september, och hava revisorerna för berörda granskningsarbete fått emottaga dels berättelse av fullmäktige om riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning samt om Tumba pappersbruk, dels fullmäktiges protokoll och skrivelser för ifrågavarande tid jämte riksbankens och brukets räkenskaper för år 1949 dels ock styrelsernas vid avdelningskontoren berättelser om dessa kontors rörelse.

Riksbankens grund- och reservfond m. m.

§ 1.

Enligt 1949 års bokslut hava riksbankens inkomster och vinster utöver dess utgifter och förluster under samma år utgjort:

1948		1949
Kr. 74,111,717: 32	nettovinst	kr. 36,713,075: 66
	Av bokslutet framgår vidare, att riksbankens tillgångar utöver dess skulder vid 1949 års slut utgjordes av:	
„ 50,000,000: —	grundfonden	kr. 50,000,000: —
„ 60,000,000: —	avbetalningslånefonden	„ 65,000,000: —
„ 20,000,000: —	reservfonden	„ 20,000,000: —
„ 2,863,441: 32	tjänstepensionsfonden	„ 2,863,441: 32
„ 3,904,401: 86	familjepensionsfonden	„ 3,904,401: 86
	samt följande reserverade medel, nämligen:	
„ 11,668,336: 13	återstående vinstmedel från föregående år	kr. 23,780,053: 45
„ 74,111,717: 32	och vinst för år 1949	„ 36,713,075: 66 „ 60,493,129: 11
<u>Kr. 227,547,896: 63</u>	utvisar 1949 års bokslut för riksbanken ett kapitalöverskott av	kr. 202,260,972: 29

Riksbankens grundfond; översikt av bankens ställning m. m

Jämlikt beslut vid 1950 års riksdag kvarstår av riksbankens vinst för år 1949 och föregående år ett belopp av 493,129:11 kr. hos banken, medan 50 milj. kr. tagits i anspråk för överföring till kursdifferenskontot och 10 milj. kr. inlevererats till statsverket. Från kursdifferenskontot ha 120 milj. kr. tagits i anspråk för nedskrivning av den icke räntebärande skuldförbindelse, som riksgäldskontoret inlämnat till riksbanken för bokföringsmässig reglering av riksbankens förlust i anledning av den svenska kronans appreciering den 13 juli 1946.

Riksbankens rörelse under år 1949.

Egentliga riksbanksrörelsen.

§ 2.

Tillgångar och skulder. Från riksbankens utgående balansräkning 1949 meddelas här följande huvudposter:

Tillgångar:

1948		1949
Kr. 177,662,714: 36	Guldbehållning	kr. 154,122,262: 27
112,542,882: 10	Övervärde å guld	” 207,648,055: 51
” 67,463,794: 95	Annan kassatillgång	” 32,773,815: 27
” 3,316,793,876: 50	Statspapper och obligationer.....	” 3,183,608,947: 25
” 216,685,336: 85	Lånerörelsen, diskonterade växlar och lån m. m..	” 199,917,434: 67
” 546,499,814: 62	Utrikesrörelsen, utländska statspapper, fordran hos utländska banker, växlar m. m.....	” 1,033,588,176: 42
” 6,767,843: 18	Hos riksgäldskontoret	” 6,767,843: 18
” 182,000,000: —	Riksgäldskontorets förbindelse	” 120,000,000: —
” 41,844,878: 97	Övriga tillgångar och fordringar	” 19,078,367: 26
” 132,891,707: 28	Förskott till staten enl. Washingtonöverensk... ..	” 12,000,000: —
Kr. 4,801,152,848: 81		Summa kr. 4,969,504,901: 83

Skulder:

Kr. 3,112,664,280: 69	Utelöpande sedlar	kr. 3,287,284,834: —
” 4,691,058: 23	Postväxlaräkning	” 7,854,074: 73
” 1,138,442,924: 94	Checkräkning	” 906,810,637: 37
” 1,620,257: 02	Depositionsräkning	” 1,056,334: 14
” 300,000: —	Kapitalräkning	” 300,000: —
” 61,000,000: —	Uppsägningsräkning	” 46,000,000: —
” 128,077,931: 15	Spärrkonto	” 238,707,624: 12
” 96,545,861: 87	Utrikesrörelsen, skuld till utländska banker m. m.	” 126,093,041: 74
” 7,204,872: 48	Kursdifferenskonto	” 136,135,767: 78
” 23,057,765: 80	Övriga skulder	” 17,001,615: 66
Kr. 4,573,604,952: 18		Summa kr. 4,767,243,929: 54

<u>Kr. 227,547,896: 63</u>	Efter tillägg härtill av riksbankens under § 1 härovan angivna behållna tillgångar	<u>kr. 202,260,972: 29</u>
<u>Kr. 4,801,152,848: 81</u>	erhålles det under rubriken tillgångar upptagna beloppet.....	<u>kr. 4,969,504,901: 83</u>

Riksbankens inom linjen förda tillgångar och skulder utgjorde vid slutet av år 1949:

1948		1949
Kr. 16,984,526: 22	<i>Tillgångar</i> (riksbankens mynt- och medaljsamling, internationella bankens aktier, taxeringsvärdet av riksbankens fastigheter och utländska obligationer)	kr. 55,984,526: 22
„ 1,674,084: 81	<i>Skulder</i> lånebanksobligationer m. m.	„ 20,283: 37

Såsom riksbankens inkomster och vinster samt utgifter och förluster under år 1949 å den egentliga riksbanksrörelsen redovisas följande huvudposter:

Inkomster och utgifter.

Inkomster och vinster:

1948		1949
Kr. 4,995,814: 64	Lånerörelsen	kr. 4,952,157: 79
„ 1,374,020: 81	Utrikesrörelsen	„ 4,424,130: 81
„ 78,322,075: 67	Statspapper och obligationer	„ 75,672,992: 43
„ 736,535: 25	Övriga inkomster och vinster	„ 1,823,356: 06
<u>Kr. 85,428,446: 37</u>		<u>Summa kr. 86,872,637: 09</u>

Utgifter och förluster:

Kr. 407,069: 86	Lånerörelsen	kr. 342,280: 56
„ 287,191: 57	Guldtransport	„ —: —

Förvaltningskostnad:

Kr. 5,899,202: 87	Arvoden och avlöningar	kr. 6,078,454: 41
„ 1,354,575: 64	Pensioner	„ 1,444,346: 65
„ 1,805,594: 65	Förvaltningsutgifter	„ 1,893,236: 03
„ 800,028: 53	Kostnader för sedeltryckeriet	„ 624,540: 71
„ 687,831: 68	„ „ pappersbruket	„ 682,338: 12
„ 75,234: 25	Övriga utgifter	„ 94,364: 95
<u>Kr. 11,316,729: 05</u>		<u>Summa kr. 11,159,561: 43</u>
„ —: —	Avskrivning å utländska obligationer	kr. 39,000,000: —
		kr. 50,159,561: 43
Kr. 85,428,446: 37	Sedan från ovan omförmälda inkomster och vinster ..	„ 86,872,637: 09
„ 11,316,729: 05	dragits nyssnämnda utgifter och förluster	„ 50,159,561: 43
<u>Kr. 74,111,717: 32</u>	återstår den förut uppgivna nettovinsten under år 1949	kr. 36,713,075: 66

Riksbankens pappersbruk.

§ 3.

Balansräkningen den 31 december 1949 visar följande:

	1948	Tillgångar.	1949
Kr.	198,227: 23	Kassa och postgiro.....	kr. 117,043: 67
„	704,678: 31	Fastigheter (tax.-värde kr. 2,403,900: —).....	„ 756,678: 31
„	781,987: 57	Maskiner („ „ 419,200: —).....	„ 1,110,512: 77
„	40,399: 86	Inventarier och verktyg.....	„ 43,479: 19
„	258,000: 66	Maskiner och material å nyanläggningar m. m.	„ 78,654: 74
„	156,020 12	Papper, kuvert etc. i lager.....	„ 166,684: 34
„	114,809: 24	Papper och papp under arbete.....	„ 124,493: 06
„	330,393: 83	Förråd.....	„ 256,160: 57
„	291,370: 81	Fordringar.....	„ 145,788: 10
Kr.	2,875,887: 63	Summa	kr. 2,799,494: 75

Skulder.

Kr.	251,036: 10	Förnyelsefonder.....	kr. 331,707: 50
„	66,673: 75	Avlöningar för december.....	„ 54,261: 20
„	55,649: 30	Skattemedel.....	„ 44,351: 70
„	3,055: 50	Diverse.....	„ 3,055: 50
„	365,796: 44	Förskott.....	„ —: —
„	2,133,676: 54	Kapital.....	„ 2,366,118: 85
Kr.	2,875,887: 63	Summa	kr. 2,799,494: 75

Utgifterna under året ha uppgått till kr. 2,661,996: 18 vilka täckts av följande inkomster:

	1948		1949
Kr.	2,222,633: 39	Försäljning av annat papper än sedelpapper.....	kr. 2,103,112: 48
„	—: —	Inkomst av hemmanet.....	„ 2,106: 65
„	68,591: 94	Hyror.....	„ 69,711: 32
„	7,910: 31	Diverse.....	„ 15,008: 91
„	546,793: 01	Kostnad för sedelpapper.....	„ 449,895: 81
Kr.	2,845,928: 65	Summa	kr. 2,639,835: 17
„	— 9,046: 92	Ökning eller minskning av lager.....	kr. + 22,161: 01
Kr.	2,836,881: 73	Summa	kr. 2,661,996: 18

Tillverkningskostnaderna fördela sig på följande huvudposter med nedanstående belopp:

	1948		1949
Kr.	948,823: 54	Material.....	kr. 822,645: 60
„	1,103,814: 33	Löner.....	„ 1,061,091: 82
„	198,743: 90	Pensioner.....	„ 199,110: 74
„	220,711: 07	Tillverkningsomkostnader.....	„ 275,576: 50
„	68,152: 12	Administrativa omkostnader.....	„ 80,730: 08
„	159,411: 78	Bränsle.....	„ 89,286: 81
„	92,819: 20	Avskrivningar.....	„ 87,224: 93
„	44,405: 79	Diverse.....	„ 46,329: 70
Kr.	2,836,881: 73	Summa	kr. 2,661,996: 18

Riksbankens sedeltryckeri.

§ 4.

Balansräkningen den 31 december 1949 visar följande:

Tillgångar.

1948		1949	
Kr.	8,578: 29	Kassa och postgiro	kr. 6,649: 40
„	61,202: 30	Fordringar	„ 196,424: 17
„	211,301: 62	Förråd	„ 191,135: 86
„	266,733: 08	Beställningar under arbete	„ 75,392: 04
„	279,686: 29	Maskiner och inventarier	„ 322,751: 83
„	127,264: 13	Erlagda förskottslikvider för inköp av maskiner	„ 231,995: 71
Kr.	954,765: 71	Summa kr.	1,024,349: 01

Skulder.

Kr.	20,355: —	Skattemedel	kr. 23,470: —
„	10,620: —	Skulder till leverantörer	„ 37,396: 47
„	219,628: 80	Förskott	„ —: —
„	704,161: 91	Kapital	„ 963,482: 54
Kr.	954,765: 71	Summa kr.	1,024,349: 01

Tillverkningskostnaderna fördela sig på följande huvudposter med nedanstående belopp:

1948		1949	
Kr.	805,399: 56	Löner	kr. 827,655: 08
„	63,484: 32	Pensioner	„ 69,409: 56
„	230,932: 22	Material	„ 279,767: 17
„	73,271: 98	Avskrivningar	„ 59,694: 37
„	320,608: 35	Omkostnader	„ 430,429: 39
Kr.	1,493,696: 43	Summa kr.	1,666,955: 57

Intäkterna under året ha uppgått till kr. 1,858,296:61 enligt följande specifikation:

1948		1949	
Kr.	561,233: 05	Försäljning av annat tryck än sedeltryck	kr. 1,446,877: 03
„	4,838: 60	Diverse	„ 3,689: 50
„	741,906: 58	Kostnad för tryckning av sedlar	„ 407,730: 08
Kr.	1,307,978: 23	Summa kr.	1,858,296: 61
„ +	185,718: 20	Ökning (+) resp. minskning (—) under året av beställningar under arbete	„ — 191,341: 04
Kr.	1,493,696: 43	Summa kr.	1,666,955: 57

Sedeltrycket har under år 1949 omfattat följande antal sedlar, nämligen:

1948		1949
4,155,100 st. av 100 kronors valör		1,237,000 st.
6,750,000 " " 50 " "		228,300 "
23,068,000 " " 10 " "		19,476,800 "
10,894,000 " " 5 " "		12,305,000 "
<u>44,867,100 st. eller sammanlagt</u>		<u>33,247,100 st.</u>

§ 5.

Med anledning av den i 19 § av gällande instruktion meddelade föreskrift få revisorerna slutligen härmed för riksdagen meddela, att med avseende på riksbankens förvaltning under den tid granskningen omfattat revisorerna ej funnit anledning till erinran samt att de för sin del' anse, att ansvarsfrihet bör fullmäktige beviljas.

Tillstyrkan av
ansvarsfrihet.

Stockholm den 15 december 1950.

Albert Forslund	Oscar Malmberg	Gustaf Hellbacken
Aug. Spångberg	J. W. Mårtensson	Gustaf Karlsson
Ebon Andersson	P. J. Näslund	Harald Andersson
Edgar Sjödahl	Anders Olsson	Bror Nilsson

Al Vanner